

Stupavan

VYDÁVA MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO V STUPAVE

ROČNÍK VI.
ČÍSLO 0/30
4/90

NOVÍ POSLANCI

Na plenárnom zasadnutí MsNV
v Stupave boli dňa 26.2.1990
zvolení noví poslanci:

Dr. Michal SUROVKA	-	VPN
Ján VALACHOVIČ	-	VPN
Dr. Jozef TÓTH	-	VPN
Jozef SLEPÁNEK	-	VPN
Genováva FILÍPKOVÁ	-	VPN
Dr. Emília ERDÉLYIOVÁ	-	VPN
Dr. Cyril HAVELKA	-	KDH
Ing. Pavol MIHALIČ	-	KDH
Ing. Štefan TUREK	-	KDH
Ing. Ľubomír ŽIAK	-	VPN
Ján KOSTKA	-	KDH
Ing. Viliam IVICA	-	KDH
Ing. Bernard MRAČKO	-	KDH
Mária ŠKROVANOVÁ	-	KDH
Ing. František KRALOVÍČ	-	KDH
Alena POŽGAYOVÁ	-	UF
Eva BOCÁNOVÁ	-	UF
Viera MIKULÁŠOVÝCH	-	DS
Pavol KUBÍČEK	-	DS
Anton VOLNÁR	-	DS
Dominik IVÁNEK	-	DS
Ivan HORN	-	KSČ
Ing. Jozef UKROPEČ	-	KSČ

Noví poslanci ONV za Stupavu:

Bohumir HODUL
Anton VOLNÁR
Viera MIKULÁŠOVÝCH
Dr. Vladimír FOLTÝNEK
Dr. Jozef HOĐEK
Mária HARDENOVÁ

Členovia rady MsNV v Stupave:

Dr. Anton MÓZA
Ing. Dušan PAULÍK

Ján VALACHOVIČ
Ivan HORN
Dr. Jozef TÓTH
Ing. Pavol MIHALIČ
Ing. Štefan TUREK
Pavol KUBÍČEK
Ing. Jozef UKROPEČ
Ing. Ján BELEŠ
Ing. František HORECKÝ
Miroslav PUŠKÁČ
Zlatica OBADALOVÁ

predseda VLK: Eva BOCÁNOVÁ

Na plenárnom zasadnutí MsNV
v Stupave bol dňa 26.2.1990
zvolený za tajomníka MsNV
JÁN V A L A C H O V I Č

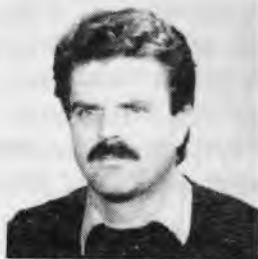
Narodil sa 23.12.1957
v Stupave. Je absolventom
SPŠ-strojníckej v Bratisla-
ve.

Pracoval od roku 1979
v k.p. Cevaservis ako tech-
nológ.

Za poslanca MsNV bol
navrhnutý VPN.

Je bez politickej prí-
slušnosti a v posledných
dvoch rekech pracoval ako
člen VLK pri MsNV.

Je ženatý a má 2 deti.

POČIATKY STUPAVSKÝCH DEJÍN

Dokumenty k počiatkom de-
jín Stupavy, tak ako každého
mesta či dediny, nie sú ulože-
né v archívnych spisoch, ale
proste v zemi. Už v minulých
storočiach stupavskí roľníci
občas vyorali pri polných prá-
cach kovové, hlinené či koste-
né predmety, ktorých účel nepoz-
nali, no tušili, že môžu preds-
tavovať doklad dávneho osídle-
nia ich rodnej obce. Tieto sta-
rožitnosti sa dostávali do rúk
miestnych vzdelancov - farárov,
notárov, učiteľov a od nich do
múzeí. Vzhľadom na vtedajšie
politické usporiadanie krajiny
hlavne do Národného múzea v Bu-
dapešti. Svet sa tak napríklad
dozvedel, že v Stupave žili
ľudia už v dobe bronzovej a že
Rimania si tu postavili dokon-
ca kamennú pevnosť s luxusným
obydlím. Tieto poznatky poslú-
žili aj československým archeo-
ológom pri zahájení výskumov, hl.
po 2. svetovej vojne. Pre zaují-
mavosť - len v roku 1989 navští-
vili výskum rímskych pamiatok
experti z NDR, Maďarska, Poľska
a Juhoslávie. Prehĺbenie poznat-
kov o najstarších dejinách Stu-
pavy však nie je len v rukách
archeológie: aj dnes sa pri
zemných prácach často dostanú
na povrch črepy nádob, kovové
či iné predmety, ktoré v rukách
pracovníkov múzeí vypovedajú o
dávnom osídlení tohoto úrodného

kraja. Ak sa, pravda, do ich rúk vôbec dostanú. Niekedy z neznalosti, inokedy z obavy pred rozkopaním pozemku nálezca objav radšej zatají. Zbytočne - zákon hovorí totiž jednoznačne: akýkoľvek archeologický výskum môže súvisieť s prípadnými zemnými prácami, ináč len so súhlasom majiteľa. A tak aj prehĺbenie poznatkov o najstarších dejinách Stupavy a živote v tomto úrodnom regióne je plne v rukách Stupavčanov. Prípadné nálezy možno ohlásiť do Slovenského národného múzea v Bratislave na Vajanského nábrežie č.2.

Dr.V.Turčan

ČÍM ŽIJE ŠKOLA

1.september býva vždy plný očakávania, radosti a nádejí. A naša škola má už 3/4 roka svedomitej práce za sebou. Všetchné dni sa zdajú byť rovnaké, podobné. Ale aj de nich prichádza radosť z vykonanej práce, ktorá podepiera optimizmus. Musíme nazrieť do tried, aby sme videli, že aj tohto roku videli svedomitú prípravu na školské kolá súťaží. Všetky p.učiteľky jazyka ruského pripravovali žiakov na školské kelo Puškinovho pamätníka. V okresnom kole žiačka Pavlíčková získala 1.miesto a Lajdová 3. Dievčatá urobili radosť sebe, ale aj učiteľkám Bauerovej a Dulakovej, ktoré ich pripravujú ďalej do cele - slovenského kola. Tradične veľmi dobrá príprava býva na FO, MO, CHO. Žiaci 8.A triedy: M.Móza a A.Gurský boli úspešnými riešiteľmi FO a S.Mihalíčová úspešná v MO. V Pytagoriáde našu školu reprezentovali žiačky Vaseková a Drahošová zo 6.tr. Učiteľky jaz.slovenského pripravili žiakov do súťaže Literárny Trenčín. V školskom kole súťa-

žilo 59 žiakov, v okresnom ll. Žiaci získali štyri 1.miesta /podľa tém/: Morávek a Chromíková ze VI.C /p.uč.Maderová/, Darášeová 7.B /p.uč.Gurská/ a Pospíš z 8.A /p.uč.Bauerová/. Slovenčinárky tiež pripravovali spolu s tr.uč. 2.-4.tried žiakov na ZUČ. V školskom kole súťažilo 72 žiakov a 6 víťazov postúpilo do okresného kola, ktoré sa uskutoční v Pezinku 11.apríla.

Radosť z práce mali aj malí výtvarníci. V súťaži Výtvarný Trenčín sa umiestnili v okresnom kole: Králová z 1.B /p.uč. Žolnayová/, Ščepánek z 5.C /p.uč.Kubicske/ a Veselý ze 6.D /p.uč.Králová/.

Naša škola je každý rok úspešne hodnotená v rozvíjaní talentov v prírodovednej oblasti. Pod vedením p.uč.Ružičkovej sa žiaci pripravujú do súťaží: BiO kateg.C,D, Poznaj a chráň. V okresnom kole BiO kat. C žiak Lacka z 8.A získal 2. miesto s prácou Park v Stupave, Poľovná zver - Kohútek z 8.A bola zaujímavá a získala 4.miesto. Žiačka Oremusová zo 7.A vo svojej práci zriedkavé ovocné dreviny /v Stupave/ veľmi pekne rozpracovala túto tému a získala 4.miesto.

Školský rok sa nekončí. Žiaci 6.tried dokončujú plavecký výcvik v SOU Elektrovod v Záh.Bystrici. Na záver pretekajú na dráhe 25 m kraula. Inštruktori a učitelia sú so žiakmi spokojní, pretože vedieť plávať vie v našej ZŠ každý šiestak.

6.apríla sa vo veľkej klubovni ZŠ konala slávnosť odovzdávania občianskych preukazov. Pracovníčka MsNV p.Mihalovičová otvorila slávnostné zasadnutie a najmladší občania v počte 62 po sľube brali do rúk prvý raz preukaz občana našej republiky. Na záver tejto slávnosti riaditeľ ZŠ kpt.Nálepku Dr.Ondruška prítomným medzi iným povedal:

„Buďte hrdí na občianstvo v našej vlasti: Táto vás bude potrebovať ako ľudí statočných, rozsumých, tvorivých a disciplinovaných. Želám vám, aby ste s veľmi dobrými výsledkami ukončili 1.ročník strednej školy, SOU. Želám našim žiakom, aby sa všetkým darilo pri prijímacích skúškach a želám každému, aby ho prijali po skončení ZŠ tam, kde sa hlási:“ A to si želá nielen riaditeľ našej ZŠ, ale všetci učitelia.

A.Lachkovičová,uč.

in
špi
ro
mat

VYHLÁŠKA

MsNV v Stupave zo dňa 26.2.1990 o stavebnéj uzávere na území lokality Veľký Park.

MsNV v Stupave sa na svojom zasadaní konanom dňa 26.2.1990 uzniesol podľa § 39 odst. 2 písm. j/zákona o národných výboroch a podľa čl.94 Ústavy ČSSR vydať toto obecné záväzné nariadenie :

čl.1

V katastrálnom území Stupava Veľký Park, pre ktorý sa v súčasnosti spracováva návrh riešenia využitia, sa vyhlasuje stavebný uzáver podľa § 32 písm b/ a § 33 odst.3 zák.č.50/76 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku /stavebný zákon/.

čl.2

V území stavebnej uzávery sa zakazuje povoľovanie stavieb bez ohľadu na ich stavebno-technické prevedenie, účel a dobu trvania a povoľovanie nadstavieb, prístavieb a stavebných úprav existujúcich stavieb, záhradných domčekov, chat a hospodárskych objektov.

čl.3

Vyhlásením stavebnej uzávery nie sú vlastníci stavieb zbavení povinností stavby riadne udržiavať v súlade s ustanovením § 86 Stavebného zákona.

čl.4

Výnimky z nariadenia o stavebnej uzávere môže povoliť odbor výstavby MsNV v Stupave po predchádzajúcom pojednaní v rade MsNV a s dotknutými orgánmi štátnej správy a len v prípade zmien stavieb, ktoré nemôžu stažiť pripravovanú organizáciu územia.

čl.5

Stavebný uzáver sa vyhlasuje odo dňa 26.2.1990 na dobu neobmedzenú pre lokalitu Veľký Park, keď bude schválená štúdia riešenia využitia lokality.

čl.6

Nariadenie nadobúda platnosť dňom 26.2.1990.

Dr. Anton Mőza Ján Valachovič
predseda MsNV tajomník MsNV

VÝZVA!

Vážení spoluobčania,

dovoľujeme si obrátiť sa na Vás so žiadosťou o pomoc pri vyhľadávaní doteraz neznámych

archeologických a historických pamiatok v našom okolí. Archeologické múzeum Slovenského národného múzea v Bratislave spracúva od roku 1985 úlohu "Opevnené polohy v Malých Karpatoch". Jej cieľom je vyhotovenie podľa možnosti úplného súpisu hradov, rôznych dávnovekých opevnení - tzv. hradísk, stredovekých hrádok, strážnych veží, starých valov, hámrov, dnes už zaniknutých dedín, kostolov, cintorínov, kláštorov, banských šácht, hald vyťaženej hlušiny, dávných postavení pre delá a pod., proste všetkých miest, na ktorých činnosť ľudí zanechala nejakým spôsobom stopy v teréne. Archeologické múzeum zaujímajú tiež správy o nálezoch kostier, pravekej keramiky, kamenných a bronzových nástrojov a pod., i keď sa udiali v minulosti. Dôležité sú i miestne názvy: napr. Hámre, Valy a pod.

Mnohé takéto polohy už dávno zanikli, nie sú podchytené v literatúre a poznajú ich iba miestni občania.

Ak chcete pomôcť a v konečnom dôsledku prispieť k ochrane dokladov o živote a práci našich predkov, prihláste sa na Mestskom národnom výbore - správnom odbore v Stupave, kde vec pojednáme a zoznam zistených skutočností, aj keď nie celkom overených, ale v našom okolí tradovaných a nájdených, odošleme do archeologického múzea.

Za spoluprácu ďakujeme.

Jolana Kodríková
vedúca správneho odboru

VTÁK ĐOB-ĐOB

Bol raz dom. Pri ňom strom.
Strom mal plod. Mal ich viac.
Plod - báb na dom. Tam bol vták.
Vták ho chňap a đob, đob, đob.
Ten plod bol mňam. Vták krá-krá
a je preč.

Vták o strom bum a báb na zem.
Strom kýv-kýv a plod hop na
chvost.

Vták: „Jau, to je môj chvost,
ale hned đob-đob a frng za plot.

Marian Amsler
10-ročný, ĽŠU

Šiel, šiel, šiel už rok, tri,
päť ... Les, les, nič, les ...
Za pňom bol lev Hriv. Hriv
chňap!

A syn Hans? Tiež je už po ňom!
Zlo je preč: aj kráť Ján, aj
syn Hans. Pes Hav a vlk Tík sa
má nie zle.

Pes Hav má zvon a ten zvon:bim,
bam, bom.

A už nie je nič. A zlo? Je po
ňom.

Petra Pšenková
13-ročná, ĽŠU

RYTMY PRE NAJMENŠÍCH

PES FÍK

Je pes Fík a ten má voš.
Tá voš je zlá. Šla pre päť vší.
Aj tie vši sú zlé.
Pes sa šiel zmyť. Tým, že sa
zmyl, vši šli preč na dvoch
zlých psoch.
Len tá voš tam furt je.

Katarína Šurinová
11-ročná, ĽŠU

J Á N

Ján sa hrá na psa. Chce
hrýzť, ješť a tak... Má zlý
deň. Je to pes? Nie, je to býk!
Hrá sa a hrá.
A hneď skok! Už bol preč. Je to
býk? Nie, je to klaun! Hrá sa a
hrá.
Chce spať. A vtom - sen! Ta!,
ta!, ta!, ta!... znie z hôr.
Zem - hrom! „Stre!“
Krik a plač.
Sen je preč. Ján je rád, že to
bol len sen.

Kristína Dvoranová
11-ročná, ĽŠU

PES A VLK

Bol raz pes a vlk. Ten vlk
mal chuť na psa. Šiel za psom a
chcel ho zjesť. Pes chcel tiež
jesť a šiel tam, kde bol vlk.
Pes šiel, šiel a ... ham!,ham!
a bol tam.

Vlk šiel, šiel a ... ham!,ham!
... a bol tam.
Vlk šiel, šiel a ... ham!,ham!
... a bol tiež tam, kde pes.
... A hroch bol rád, že mal čo
zjesť.

Lucia Slezáková
14-ročná, ĽŠU

V literárno-dramatickom odbore ĽŠU sa hráme, vymýšľame veci skutočné i neskutočné a často riešime zaujímavé úlohy. Jednou z úloh, pri ktorých sme sa troška zapotili, bolo napísať krátku rozprávku z jedného - slabičných slov. Skúste si, milí čitatelia, povedať či vyjadriť hocičo v tejto zvláštnej reči a určite sa presvedčíte, že to vôbec nie je jednoduché ...

ZLÝ KRÁĽ A ZLÝ SYN

Bel raz kráľ Ján. Mal hrad tam, kde bol vrah. V ňom bol syn Hans, pes Hav a vlk Tík. Raz šli na lov: aj kráľ Ján, aj syn Hans, aj pes Hav, aj vlk Tík. Šli tam, kde bel les. V ňom bel krt Vrt a plch Lez. Krt Vrt ich hneď zrie: „Jáj, Lez, zas sú tu!“
Plch: „Vlez pod zem, Vrt, a to hneď!“
„Aj ty, plch, sa skry, sprav hop! a skeč na strom - hneď!“
Už sú tam. Aj kráľ Ján, aj syn Hans, aj pes Hav, aj vlk Tík. Cez les šiel aj slon Bom.
Kráľ: „Hav aj Tík! Hneď skok naň!“
Syn: „Nie, kráľ, pes i vlk má strach.“
Kráľ: „Tak choď ty, Hans, veď máš luk a šíp! Už aj bež!“
Syn: „Nie, mám strach! Veď tu nie je len slon, tu je aj krt a plch! Je ich moc! A ten slon ... - keď ho chceš, choď si peň sám! Tak!“
Kráľ ho chcel stoj-če-stoj, a tak si šiel sám peň. Slon Bom hneď báo! naň. A kráľ? Už je peňom!

Syn: „Héj, vlk Tík, peď sem! Je tu plch! Hneď ho chyt!“

Vlk: „Hneď, Hans!“

Syn: „A ty, pes Hav, tiež peď sem! Je tu aj krt! Už aj nech ho tu mám!“

Pes: „Hneď, Hans!“

Hans bol zlý, tak ako kráľ.

Pes Hav a vlk Tík šli hneď preč tak, že to bel nie krok, no skok. Chcú zrieť svet. A syn Hans ich šiel nájsť.

BUDE AKO BOLO?

Päťdesiat-šesťdesiat rokov je doba, ktorá nás delí od bývalej ČSR. Hovorí sa o nej ako o Masarykovej buržoáznej republike. Vtedy jestvovala možnosť pre podnikanie. Pôsobil v nej domáci i zahraničný kapitál. Patrili sme medzi 10 najvyspelejších krajín sveta. S týmto tvrdením sa dnes často stretávame s pripomienkou, že dnes sme poklesli na nižšie miesto. Teraz nie je možné previesť ekonomické rozbor, aby sme si mohli urobiť reálny obraz, v čom je podstata problému. Obmedzíme sa len na niektoré charakteristické znaky daného obdobia. Za Masarykovej republiky boli bohatí a chudobní. Prevažná väčšina obyvateľstva bola nemajetná. ČSR sa vyznačovala vystahovalectvom, čo sa osobitne prejavovalo na Slovensku, predovšetkým jeho okrajových, podhorských oblastí. Avšak i Stupavania, odkiaľ nebolo ďaleko do priemyselných stredísk /Bratislava/, boli nútení hľadať obživu v ďalekej cudzine. Vo Francii, Kanade, USA, Južnej Amerike atď. Buržoázna propaganda to zdôvodňovala tým, že ČSR je krajinou chudobnou na surovínové zdroje. Prevládala nezamestnanosť. Sociálne postavenie väčšiny obyvateľstva bolo slabé.

Aj bytová kultúra bola na nízkej úrovni. Charakteristické bolo bývanie v spoločných dvoroch. Bolo bežným javom, že v jednej izbe bývali rodičia s deťmi, bez ohľadu na ich počet. Nezriedka i so starými rodičmi.

V oblasti kultúry a národnostnej politiky nesmieme zabudnúť, že to bol práve Masaryk, ktorý svojou teóriou čechoslovakizmu, neuznával svejbytnosť Slovákov ako národa. Sú prete vážne dôsledky, ktoré z toho plynuli v spoločenskom živote, no najmä príkorie a ponížovanie Slovákov. Bez nadsadenia možno konštatovať, že uvedené problémy, ako aj neskorší útlak za fašizmu, stali sa pre Slovákov hnacou vstupnou silou do SNP a tak bojovať za novú, sociálne a národnostne spravodlivú ČSR. Toľko stručne k postaveniu Tudevých más za Masarykovej republiky, ktorá patrila medzi 10 najvyspelejších krajín sveta.

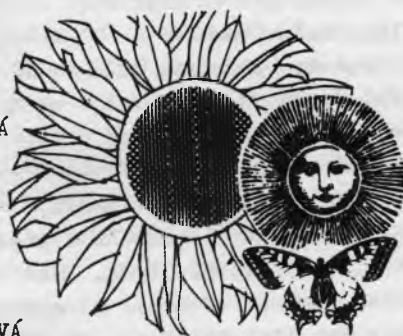
Dnes žijeme v období, kedy všetko, čo je spojené s činnosťou Komunistickej strany je negatívne a zlé. Z toho pravda verejnú mienku nemožno obviňovať. Príčiny tohto stavu sa objasňujú. Vyžiada si to však ešte čas, aby sa dosiahol objektívny stupeň poznania o hlavných príčinách politickej krízy našej spoločnosti.

Napriek tomu môžeme konštatovať, že za posledných 40 rokov robotníci mali doma prácu. Maloročníci, než po oslobodení vstúpili do JRD neboli exekúovaní, ako za Masarykovej republiky len preto, že nemohli zaplatiť vysoké dane. Mnohí JRD, vďaka svojej dobrej práci, stali sa miliónármi. Pozdvihnutá bola životná úroveň všetkého obyvateľstva bez rozdielu národností, alebo náboženskej príslušnosti. Rezvinule sa školstvo, zdravotníctvo tak, čo nemá obdoby v dejinách našich národov.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Sobáše v IV.štvrtroku 1989
na MsNV v Stupave

Michal DEBNÁR - Jana LACHKOVIČOVÁ
Július MUNDI - Zuzana KAČOVÁ
Roman TRČÁLEK - Monika BREZOVSKÁ
Miroslav HERMAN - Iveta MOJČÁKOVÁ
Ján SUCHÝ - Jarmila ŠEVČÍKOVÁ
Libor LOVECKÝ - Eva VESELÁ
Ing.Ivan BELEŠ - Ing.Elena CHOVANOVÁ
Ivan VOLETZ - Jarmila BREZOVSKÁ
Stanislav BOJKOVSKÝ - Ing.Jaroslava TRVALCOVÁ

POĎAKOVANIE ...

pocitvým nálezcom Stanislavovi HORECKÉMU z Nálepkovej ul.č. 618/83 a Jánovi AŽBOTHOVI z Jilemického č.1566/59, ktorých nezlákal obsah nájdených peňaženiek a bez váhania tieto odovzdali majiteľom. Nuž, pocitíví ľudia našťastie ešte ne - vymreli ...

DETI NARODENÉ V IV.ŠTVRTROKU 1989

Iveta POLÁKOVÁ	3.10.
Tomáš ONDRISKA	5.10.
Alexandra NEMCOVÁ	20.10.
Lukáš ĎURŽA	21.10.
Monika KATONOVÁ	28.10.
Tomáš REMIŠ	4.11.
Veronika VINCENCOVÁ	4.11.
Marek PÍR	9.11.
Ivana PALEČKOVÁ	10.11.
Michal KOPP	9.11.
Nikola HÓZOVÁ	21.11.
Lukáš PRIESL	24.11.
Veronika GSCHILLOVÁ	29.11.
Jerguš VYSKOČIL	5.12.
Ivan DEÁK	23.12.
Darina HRICOVÁ	28.12.

ÚMRTIA V IV.ŠTVRTROKU 1989

Ferdinand TOMKOVIČ	6. 9.
Štefan ŠTEPEK	11. 9.
Miloslav BLECHA	18. 9.
František ŽIŽLAVSKÝ	22. 9.
Matilda SLEZÁKOVÁ	27. 9.
Viktória RANDZÍKOVÁ	10.10.
Mária TREPKOVÁ	1.10.
Františka FÚSEKOVÁ	21.10.
Katarína PESCHLOVÁ	23.10.
František CIMBERMAN	1.11.
Mária BREZOVSKÁ	6.11.
Ján MAROŠ	11.11.
Jozef POLLÁK	13.11.
Mária PEŠLOVÁ	18.11.
Mária BANOVIČOVÁ	7.12.
Anastázia FÚSKOVÁ	8.12.
Vladimír SCHWARZ	8.12.
Štefan NERADOVIČ	16.12.
Mária LETKOVÁ	28.12.

Zbor pre občianske záležitosti
v IV.štvrtroku zorganizoval:

- Slávnostný zápis pri príležitosti stretnutia 75 ročných jubilantov
- Slávnostný zápis pri príležitosti stretnutia 80, 85 a 90 ročných jubilantov
- Slávnostný zápis a prijatie u predsedu MsNV 50 ročných jubilantov :
Márie RÚČKOVEJ a
Marty MINDÁKOVEJ.

Dňa 27.januára 1990 Zbor pre občianske záležitosti Rady MsNV Stupava privítal v obradnej sieni MsNV manželov Floriána POLLÁKA a Máriu POLLÁKOVÚ, rod.Čechovú z ulice Hviezdoslavovej a pripravil im dôstojnú slávnosť pri príležitosti ich vzácného jubilea - 50. výročia sobáša.

Ocenil ich príklad ušľachtitého spolužitia vyplneného statočnou prácou, vzájomným pochopením a výchovou 4 detí, ktoré sa so svojimi životnými partnermi i deťmi tohoto slávnostného aktu zúčastnili.

Aj touto cestou želáme jubilantom dobré zdravie, spokojnosť a síl do ďalšieho spoločného života.

Vydalo Mestské kult, stredisko v Stupave.

Povolené ONV Bratislava-vidiek

— odb. kult. pod. čís. Kult. 3-15/III-1984.

Nepredajné!